

Hvad sker der i juni?

Materiale fra www.naturcenterfosdalen.dk

Fotos Svend Møller Nielsen, Naturcenter Fosdalen

Denne måned har fået navn efter den romerske ægteskabsgudinde Juno. Man har derfor tidligere ment, at juni var en god måned at blive gift i.

Månedens danske navn var skærsommermåned afledt af ordet skær, der i denne forbindelse betyder lys

Vejret i juni:
Junis klima (landsgennemsnit):

Temperatur	14,5°
Solskinstimer	257
Nedbør	48 mm
Nedbørsdage	11
Fugtighedsgrad	73 %
Antal tågedage	2
Antal tordendage	1,6
Antal snedage	0,0
Vindstyrke (0-12)	2,8
Blæst dage. (vindstyrke 6 og derover)	2,6

Dagens længde er ved månedens begyndelse 17 timer og 3 minutter, og den tiltager indtil den 21. juni, hvor den er på 17 timer og 27 minutter, hvorefter den frem til slutningen af måneden aftager med 6 minutter.

Solens op- og nedgangstider:

Den 1. juni står solen op klokken 3.37 og går ned klokken 20.39.

Den 15. juni står solen op klokken 3.28 og går ned klokken 20.53.

(Sommertid: læg en time til)

- Laveste temperatur i juni måned er målt i 1936 og var på minus 3,5 grader. Koldeste juni var i 1923 med 10,7 grader.

- Højeste temperatur i juni måned er målt i 1947 og var 35,5 grader. Varmeste juni måned var i 1889 med 18,2 grader.
- Maksimum nedbør i juni måned er målt i 1946 og var 123 mm.
- Minimum nedbør i juni måned er målt i 1992 og var 1 mm.

Gamle danske vejrvarsler:

(Fra Ib Askholm: "Gamle danske vejrvarsler")

(Fra Ruth Gunnarsen: "Vore gamle kalenderdage")

Generelt om månedens vejr: (første sommermåned)

Intet vejrvarsel dækker denne måned i sin helhed, men:

I juni varme og regn dertil,

således bonden det have vil.

Sankt Hans er ofte regnfuld.

- Medardus (den 8. juni). Som vejret er på Medardus` dag, således vil det i store træk holde sig i otte uger eller til høst.
- Vitus` dag (15. juni). Regn på denne dag varsler fortsat nedbør i tredive dage.
- Bodulfs dag (17. juni). Bodelsregn lover ofte en særdeles god høst. Det er bedre end guld.
- Sankt Hans aften (23. juni). Sankt Hans aftens regn er godt for præst og degn. Det varsler med andre ord en god høst, som der i gamle dage skulle betales en tiendedel af til kirken.
- Sankt Hans dag (24. juni). Det varsler varm sommer og usikker høst, hvis gøgen kukker efter Sankt Hans. Hvis mosen er rød af hjertegræs til Sankt Hans, bliver høsten tør. Når kærulden står hvid allerede ved Sankt Hans, bliver høsten våd. Sommerens vækst bliver god, når Sankt Hans dag er regnfuld.
- Syvsoverdag (27. juni). Regn på Syvsoverdag giver en våd høst. Solskin på denne dag lover solskin i de følgende uger. Syvsoverdags vejr varsler de kommende syv ugers vejr.

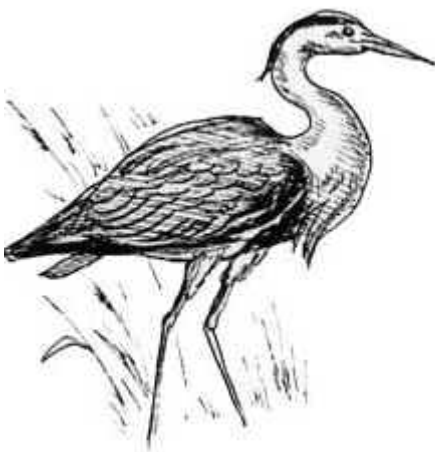
Hvad sker der i naturen?

- hvidtjorn springer i blomst
- de halvstore rævehvalpe kan ses lege uden for graven
- bomlærkens enkle sang lyder fra dens sangposter på ledninger, hegnspæle og lignende
- aftenpragtstjernen blomstrer
- skovflåten begynder for alvor at blive aktiv
- muldvarpen føder unger
- hvepsevågen ruger på sine 2 æg
- barkbillerne har parringstid, en skarp lugtesans leder dem frem til de træer, hvori de kan lægge æg
- rådyret føder sine hvidplettede lam
- blødvinger, små langstrakte biller, ses talrigt på blomster
- vendehalsen lægger æg i hule træer og redekasser
- de første havørreder går op i åerne
- læge-ærenpris blomstrer
- knopsvanen har unger
- musvitungerne forlader reden, men fodres i endnu 14 dage af deres forældre
- gul kællingetand pryder de første vejsider
- de små græshoppeunger (nymfer) kommer frem
- de voksne grågæs fælder, og i de næste 4 uger er de ude i stand til at flyve
- håret høgeurt danner gule tæpper på tør sandbund
- der er unger hos skarverne

- der er et mylder i digesvalernes kolonier, de ruger nu
- linneæ blomstrer hist og her i nåleskove
- bidende stenurt blomstrer
- elmetræernes frø (manna) falder tæt
- den grønne frøs haletudser klækkes af æggene
- valmuerne blomstrer
- den almindelige søstjerne gyder over 2 millioner æg
- vild gyvel blomstrer
- karperne leger (parrer sig) på ganske lavt vand
- oldenborren sværmer
- om natten hører man ugleungerne skrigende på mad
- pindsvinets parring foregår under højlydt snøften

- i fiskehejrerens kolonier går de halvstore unger på opdagelse i grenene omkring reden

- strandsneglene parrer sig

- larver af vandkalve lever som grådige rovdyr i damme
- bidende ranunkel blomstrer
- birketægen lægger æg på et birkeblad, og bliver hos dem for at beskytte dem mod f.eks. myrer
- tårnfalkene har travlt med at skaffe mad til ungerne
- almindelig kællingetand blomstrer
- hylde blomstrer
- blæresmelde blomstrer
- kærulden står med hvide "totter"
- den insektædende soldug blomstrer, især på højmoser
- agerhønsenes og fasanernes kyllinger klækkes
- musvågerne holder flyveøvelser med de store unger
- regnsprovernes sydgående træk begynder
- dåhjortens kalve fødes
- nattergalesangeren forstummer
- blomstrende kaprifolie lokker mange sommerfugle til om natten
- hunderose blomstrer
- bjørneklo blomstrer
- snogen lægger sine æg, f.eks. i møddinger eller kompostbunker
- fjordrejerne kommer ind på lavt vand
- dagpåfugleløjers larver ses tit i store mængder på nælder
- de nyforvandlede små skrubbudser går på land
- nu går de voksne salamandre på land
- almindelig kohvede blomstrer i skovene
- fortsæt selv

Gøgespyt

Nogle steder er vegetationen fuld af noget, der ligner spytklatter. Populært kaldes de gøgespyt, men de har intet med gøge at gøre. Spyttet stammer fra skumcikadernes larver, der puster deres flydende ekskrementer op med luft. Inde i spyttet kan larven, eller nymfen som den også kaldes, sidde godt beskyttet.

Lægekogleare

står nu langs med kysten med hvide blomster og saftige grønne blade. Bladene er rige på C-vitamin. I gamle dage brugte man dem mod skørbug. Lægekogleare smager som karse.

Gul vipstjert

Yngler på strandenge. Når den skal fange fluer og myg til både sig selv og ungerne, slår den til insekterne med vingerne eller halen. Insekterne falder til jorden og kan derefter samles op.

Gåsepotentilens

Gule blomster lyser op ved strandene. Vender man de grønne blade, kan man se, at de har en helt anden farve på undersiden. Den glinsende, grålige farve skyldes en kraftig beklædning af luftfyldte hår.

Kærsangeren

Synger fra en tykning af brændenælder. Dens sang er utrolig varieret, nok den mest varierede i den danske fugleverden. Mange af lydene er efterligninger af andre fugles stemmer, og blandt dem er der mange fra kærsangerens afrikanske vinterkvarter.

Klokkelyngens

Lilla blomster lyser op på fugtige steder i moser og på heder. Blomsterne bestøves af insekter med lang sugesnabel, som kan suge nektar fra kronens bund. Insektet støder mod støvknapperne. På den måde fragtes støvet videre til den næste blomst.

Hvidtjørnen

blomstrer og udsender en stærk duft, der tiltrækker mange insekter. Også småfugle nyder godt af planten, som med sine mange torne giver god beskyttelse for reder med æg og unger. En tjørnebusk kan blive meget gammel, måske 2-300 år.

Natravnen

flyver om aftenen i plantagerne og frembringer en snurrende lyd. Den er et led i natravnsens opretholdelse af et territorium og svarer i funktion til andre fugles sang. Natravnen er stort set kun aktiv i skumringen og flyver rundt med sit store åbne gab for at fange insekter.

Sandspringere

hopper på de sandede stier og veje i tørre områder som heder og plantager. Når det bliver lunt, begynder dyrene at flyve i store buer, der ligner spring. Sandspringere har et godt syn og er gode til at bedømme afstande. Det har de gavn af, når de skal fange myrer og fluer. Derfor er de også svære at liste sig ind på, når man skal iagttage dem.

Aktiviteter i juni:

Sankt Hans	sommerfuglelarver	se på bregner
Midsommervisen	hvem ser den første svaneunge	undersøg gyvel
lav en hyltedrik	månedens fugl	fuglesang om natten og om morgenen
"smørblomster" (ranunkler)	månedens plante	grøftekantens planter
læs om guldsmede	månedens dyr	"dyrebørn" (rålam...)
se på guldsmede	månedens forfatter	Fortsæt selv

Tegninger Erik Petersen

Med venlig hilsen

Naturcenter Fosdalen